

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie określonych środków podejmowanych w celu ochrony stad ryb względem państw pozwalających na niezrównoważone połowy

COM(2011) 888 wersja ostateczna – 2011/0434 (COD)

(2012/C 229/21)

Sprawozdawca: **Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE**

Dnia 17 stycznia 2012 r. Parlament Europejski i dnia 19 stycznia 2012 r. Rada, działając na podstawie art. 43 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiły zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie określonych środków podejmowanych w celu ochrony stad ryb względem państw pozwalających na niezrównoważone połowy

COM(2011) 888 final – 2011/0434 (COD).

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 11 maja 2012 r.

Na 481. sesji plenarnej w dniach 23–24 maja 2012 r. (posiedzenie z 23 maja) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął 149 głosami – 11 osób wstrzymało się od głosu – następującą opinię:

1. Wnioski

1.1 Komitet w pełni zgadza się z wnioskiem w sprawie rozporządzenia, gratuluje Komisji decyzji o jego sporządzeniu i wzywa do jego dokładnego wdrożenia.

1.2 Zdaniem Komitetu wyraźnie określono państwa pozwalające na niezrównoważone połowy. Niemniej jednak sądzi, że sformułowanie na końcu art. 3 ust. 1 lit. b) ppkt ii) powinno brzmieć: „prowadzą do takiej działalności połowowej, która spowodowałyby zmniejszenie liczebności stada poniżej poziomu, który nie gwarantuje **brać nie pozwala** zagwarantować maksymalnego podtrzymywalnego połowu”.

2. Kontekst

2.1 Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS) z dnia 10 grudnia 1982 r. oraz Porozumienie w sprawie wykonania postanowień Konwencji odnoszących się do ochrony międzystrefowych zasobów rybnych i zasobów rybnych masowo migrujących i zarządzania nimi z dnia 4 sierpnia 1995 r. (zwane „porozumieniem ONZ w sprawie zasobów rybnych”) zawierają wymóg współpracy wszystkich państw, których floty połowią wymienione stada.

2.2 Współpracę tę można nawiązać w ramach regionalnych organizacji ds. rybołówstwa.

2.3 W wypadku, gdy organizacje te nie mają kompetencji w sprawie danego stada, współpracę można prowadzić w drodze ustaleń ad hoc pomiędzy państwami zainteresowanymi danymi połowami.

3. Wprowadzenie

3.1 Wniosek dotyczący rozporządzenia skierowany jest do państw trzecich, które pragną dokonywać połowów stad będących przedmiotem wspólnego zainteresowania tych państw i Unii i które, nie uwzględniając należycie istniejących

sposobów prowadzenia połowów i/lub praw, obowiązków oraz interesów innych państw i Unii, prowadzą działania połowowe zagrażające zrównoważeniu stada oraz nie współpracują z Unią w zarządzaniu nim.

3.2 W celu wspierania udziału tych państw w ochronie stad ustalono we wniosku specjalne środki, które podejmie UE.

3.3 Aby zapewnić w długiej perspektywie zrównoważony charakter stad ryb będących przedmiotem wspólnego zainteresowania Unii Europejskiej i wspomnianych państw trzecich, ustanowiono ramy dla przyjmowania tych środków.

3.4 W celu wdrożenia wspomnianych środków określono warunki, na podstawie których można uznać, iż dane państwo zezwala na niezrównoważone połowy, uznano jego prawo do przedstawienia uwag oraz umożliwiono mu skorygowanie postępowania, jak też wprowadzono obowiązek przeprowadzenia przed przyjęciem środków oceny ich wpływu na środowisko, handel, gospodarkę i społeczeństwo. W wypadku, gdy państwo pozwalające na niezrównoważone połowy podejmie działania na rzecz ochrony stada będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania należy jak najszybciej wstrzymać stosowanie środków podjętych zgodnie z rozporządzeniem.

3.5 Unia Europejska, która jest zyskownym rynkiem zbytu dla produktów rybołówstwa, ponosi szczególną odpowiedzialność za zapewnienie przestrzegania zobowiązania do współpracy ze strony tych państw. Tak więc we wniosku ustanawia się szybkie i skuteczne środki handlowe skierowane przeciw państwom, które ponoszą odpowiedzialność za działania i praktyki prowadzące do nadmiernej eksploatacji stad.

3.6 W tym celu proponuje się ograniczenie zarówno przywozu produktów rybołówstwa złowionych przez statki prowadzące połowy stada będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania na odpowiedzialność państwa pozwalającego na

niezrównoważone połowy, jak też świadczenia usług portowych dla tych statków, z wyłączeniem szczególnie pilnych sytuacji. Usiłuje się także zapobiec wykorzystywaniu unijnych statków rybackich lub sprzętu rybackiego do połowów stada będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania na odpowiedzialność państwa pozwalającego na niezrównoważone połowy.

3.7 We wniosku definiuje się rodzaj możliwych do podjęcia środków oraz ustanawia warunki ogólne w celu ich wprowadzenia, aby były one oparte na obiektywnych kryteriach, opłacalne i zgodne z prawem międzynarodowym, a zwłaszcza z porozumieniem ustanawiającym Światową Organizację Handlu.

3.8 Dlatego też, by zapewnić skuteczne i spójne działanie Unii, należy wziąć pod uwagę środki określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1005/2008 z dnia 29 września 2008 r. ustanawiającym wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania.

3.9 By zapewnić jednolite warunki wdrażania rozporządzenia, zdaniem Komisji należy również ustanowić uprawnienia wykonawcze, które powinny być realizowane poprzez akty wykonawcze przewidujące procedurę sprawdzającą zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 182/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję.

3.10 Zgodnie ze wspomnianym rozporządzeniem w sprawie kontroli, z uwagi na pilny charakter decyzje o zniesieniu środków powinny być podejmowane w drodze aktów wykonawczych mających natychmiastowe zastosowanie.

3.11 Komitet w pełni zgadza się ze środkami zaproponowanymi we wniosku.

4. Analiza wniosku i uwagi Komitetu

4.1 Przedmiot i zakres stosowania

4.1.1 We wniosku dotyczącym rozporządzenia ustanawia się ramy dla przyjmowania określonych środków dotyczących działalności i polityki państw trzecich związanej z rybołówstwem, aby zapewnić w długiej perspektywie zrównoważony charakter stad ryb będących przedmiotem wspólnego zainteresowania Unii Europejskiej i tych państw trzecich.

4.1.2 Dlatego też – i zgodnie z UNCLOS – chodzi o te stada ryb, w wypadku których zachowanie zrównoważonego charakteru w dłuższej perspektywie jest ważne zarówno dla UE, jak i dla wspomnianych państw trzecich, a zarządzanie nimi jest zagwarantowane poprzez wspólne działania.

4.1.3 Środki przyjęte zgodnie z wnioskiem mogą mieć zastosowanie we wszystkich przypadkach, w których wymagana jest współpraca z Unią przy wspólnym zarządzaniu stadami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym kiedy współpraca ma miejsce w ramach regionalnej organizacji ds. rybołówstwa lub podobnej instytucji.

4.2 Państwa pozwalające na niezrównoważone połowy

4.2.1 Państwo trzecie może być uznane za państwo pozwalające na niezrównoważone połowy, jeżeli:

4.2.1.1 nie współpracuje z Unią w zarządzaniu stadami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania, przy zachowaniu pełnej zgodności z przepisami UNCLOS wskazanymi w punkcie 2.1 niniejszej opinii;

4.2.1.2 nie wprowadziło żadnych środków zarządzania zasobami rybnymi; lub

4.2.1.3 wprowadziło takie środki bez należytego uwzględnienia praw, interesów i obowiązków innych stron, w szczególności Unii Europejskiej, i środki zarządzania zasobami rybnymi – brane pod uwagę w połączeniu ze środkami przyjmowanymi przez Unię samodzielnie albo we współpracy z innymi państwami – prowadzą do takiej działalności połowowej, która spowodowałaby zmniejszenie liczebności stada poniżej poziomu umożliwiającego maksymalny podtrzymywalny poziom.

4.2.1.4 Liczebność stada umożliwiającą maksymalny podtrzymywalny poziom określa się na podstawie najlepszych dostępnych opinii naukowych.

4.2.2 Zdaniem Komitetu wyraźnie określono państwa pozwalające na niezrównoważone połowy. Niemniej jednak sądzi, że sformułowanie na końcu art. 3 ust. 1 lit. b) ppkt ii) powinno brzmieć: „prowadzą do takiej działalności połowowej, która spowodowałaby zmniejszenie liczebności stada poniżej poziomu, który nie gwarantuje bądź nie pozwala zagwarantować maksymalnego podtrzymywalnego poziomu”.

4.3 Środki, jakie można przyjąć względem państw pozwalających na niezrównoważone połowy

4.3.1 Komisja może przyjąć – w drodze aktów wykonawczych – następujące środki względem państw pozwalających na niezrównoważone połowy:

4.3.1.1 Uznanie za państwo pozwalające na niezrównoważone połowy.

4.3.1.2 Określenie, w razie potrzeby, konkretnych statków lub flot, do których mają zastosowanie dane środki.

4.3.1.3 Nałożenie ilościowych ograniczeń na przywóz do Unii ryb i produktów rybołówstwa pochodzących ze stada będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania, których

złowienie podlegało kontroli państwa pozwalającego na nierównoważone połowy (lub zawierających takie ryby), jak też pochodzących z jakiegokolwiek innego kraju.

4.3.1.4 Nałożenie ilościowych ograniczeń na przywóz do Unii ryb należących do jakiegokolwiek gatunku powiązanego oraz produktów rybołówstwa wytworzonych z takich ryb lub zawierających je, na warunkach wymienionych w poprzednim ustępie; zakaz importu stad będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, złowionych przez państwo pozwalającego na nierównoważone połowy rozciągnięto również na jakikolwiek inny kraj.

4.3.1.5 Nałożenie ograniczeń na korzystanie z unijnych portów dla statków pływających pod banderą państwa pozwalającego na nierównoważone połowy i poławiających stado będące przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz dla statków przewożących ryby i produkty rybołówstwa pochodzące ze stada będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania, złowione albo przez statki pływające pod banderą państwa pozwalającego na nierównoważone połowy albo przez statki upoważnione do połowów przez to państwo, a pływające pod inną banderą. Ograniczenia te nie mają zastosowania w przypadkach siły wyższej lub niebezpieczeństwa w znaczeniu art. 18 UNCLOS i wyłącznie w zakresie usług niezbędnych w tych sytuacjach.

4.3.1.6 Zakaz kupowania przez unijne podmioty gospodarcze statków rybackich pływających pod banderą państw pozwalających na nierównoważone połowy.

4.3.1.7 Zakazanie statkom unijnym zmiany bandery na banderę państw pozwalających na nierównoważone połowy.

4.3.1.8 Zakaz zezwalania przez państwa członkowskie na zawieranie umów czarterowych z podmiotami gospodarczymi z państw pozwalających na nierównoważone połowy.

4.3.1.9 Zakaz wywozu do państw pozwalających na nierównoważone połowy statków rybackich pływających pod banderą państwa członkowskiego lub narzędzi połowowych i materiałów potrzebnych do połowów stada będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania.

4.3.1.10 Zakaz zawierania prywatnych umów handlowych między obywatelami państwa członkowskiego a państwami pozwalającymi na nierównoważone połowy, mających na celu wykorzystanie uprawnień do połowów w tych państwach przez statki rybackie pływające pod banderą danego państwa członkowskiego.

4.3.1.11 Zakaz wspólnych operacji połowowych obejmujących statki rybackie pływające pod banderą państwa członkowskiego i statki rybackie pływające pod banderą państwa pozwalającego na nierównoważone połowy.

4.3.2 Zdaniem Komitetu środki te doprowadzą do zaprzestania przez państwa pozwalające na nierównoważone połowy takiej działalności. Ponadto uważa je za najskuteczniejsze ze wszystkich, jakie mogła wybrać UE, i z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji przedstawienia wniosku dotyczącego

rozporządzenia, który poszerza i rozwija środki przewidziane w rozporządzeniu w sprawie nieuregulowanych połowów. Wzywa Komisję do dokładnego wdrożenia wniosku i stosowania go przy jak najściślejszej kontroli. Ostrzega, że mimo ewentualnych problemów w WTO, powinna go stosować bez wahania, gdyż stanowi on sposób na zapewnienie w dłuższej perspektywie zrównoważonego charakteru stad będących przedmiotem wspólnego zainteresowania Unii Europejskiej i państw trzecich.

4.4 Wymogi ogólne dotyczące środków przyjmowanych zgodnie z wnioskiem dotyczącym rozporządzenia

4.4.1 Wymogi ogólne są następujące:

4.4.1.1 Przyjmowane środki muszą być zawsze powiązane z zachowaniem stad będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz stosowane wraz z ograniczeniami działalności połowowej dla statków Unii lub ograniczeniami dotyczącymi unijnej produkcji bądź konsumpcji ryb i produktów rybnych wytworzonych z takich ryb lub je zawierających dla połowów gatunków, w zakresie których przyjęto środki zgodnie z rozporządzeniem. W przypadku gatunków powiązanych ograniczenia te mogą mieć zastosowanie tylko, jeżeli dane ryby zostały złowione podczas poławiania stada będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania.

4.4.1.2 Muszą być zgodne z zobowiązaniami wynikającymi z porozumień międzynarodowych, których Unia jest stroną, oraz z innymi odpowiednimi normami prawa międzynarodowego.

4.4.1.3 Muszą uwzględniać środki przedsięwzięte już zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1005/2008 w sprawie nieuregulowanych połowów.

4.4.1.4 Nie mogą prowadzić do dyskryminacji państw, w których panują te same warunki, lub do ukrytych ograniczeń w handlu międzynarodowym.

4.4.1.5 W momencie ich zatwierdzenia Komisja powinna ocenić skutki dla środowiska, handlu, gospodarki i społeczeństwa.

4.4.1.6 W ramach tychże środków należy przewidzieć odpowiedni system ich egzekwowania przez właściwe organy.

4.4.2 Komitet uważa te wymogi za logiczne i zgadza się z nimi.

4.5 Wymagane działania przed przyjęciem środków

4.5.1 Jeżeli Komisja uzna za konieczne przyjęcie środków zgodnie z wnioskiem, powiadamia z wyprzedzeniem zainteresowane państwo, przedstawia mu uzasadnienie oraz środki,

które mogą zostać przedsięwzięte zgodnie z rozporządzeniem, a jednocześnie zapewnia zainteresowanemu państwu stosowną możliwość udzielenia pisemnej odpowiedzi i naprawienia sytuacji.

4.6 Harmonogram wdrażania działań

4.6.1 Przyjęte środki przestają mieć zastosowanie po podjęciu przez państwo pozwalające na niezrównoważone połowy odpowiednich kroków naprawczych uzgodnionych z Unią bądź w stosownych przypadkach także z innymi państwami. Podejmowane działania nie mogą osłabiać skutków środków przedsięwziętych przez UE, indywidualnie lub we współpracy z innymi państwami, w celu ochrony stad ryb.

4.6.2 Komisja ustala w drodze aktów wykonawczych, czy warunki uzgodnione uprzednio z danym państwem zostały spełnione, i decyduje o wstrzymaniu przyjętych środków.

4.6.3 W przypadku należycie uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby związanej z nieprzewidzianymi zakłóceniami gospodarczymi lub społecznymi Komisja przyjmuje akty wykonawcze stosowane w trybie natychmiastowym, aby wstrzymać stosowanie przyjętych środków.

4.6.4 W celu prawidłowego stosowania rozporządzenia Komisję wspierać będzie komitet, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w sprawie kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję.

4.6.5 Komitet popiera przewidzianą formę wstrzymania przyjętych środków i z uwagi na pilny charakter uznaje za logiczne natychmiastowe wdrażanie, zwłaszcza w przypadku krajów rozwijających się.

Bruksela, 23 maja 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON
